

Siostra Elżbieta – inna Róża

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek nr: 156
Podseria: wyjątek potwierdza regułę/paragraf 22
Podseria: opiekunka dzieci niewidomych

Polecana/Omawiana książka:

Dorota Mazur OV: Matka Elżbieta Róża Czacka. Życie, duchowość, modlitwy. Wydawnictwo eSPe. Kraków 2021.

Róża Maria Czacka (herbu Świnka) jest Bohaterką tego odcinka. Urodziła się 22 października 1876 roku w Białej Cerkwi (koło Kijowa)¹, a zmarła 15 maja 1961 roku w Laskach (koło Warszawy). Zatem urodziła się prawie 150 lat temu w Rosji Carskiej. Pochodziła z rodziny polskich ziemian, posiadaczy wielkich majątków ziemskich (jak mówi sama nazwa) oraz właścicieli pałaców, zwykle w centrum swoich posiadłości, a także dodatkowo w wielkich miastach. Od razu możemy podać iż była zakonnica, **opiekunką niewidomych** oraz założycielką Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi (1911), a także Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża (1918). Niedawno została ogłoszona Błogosławioną Kościoła katolickiego równocześnie z Kardynałem Stefanem Wyszyńskim.

Omawiana książka ma mały format, 120 stron, miękkie okładki. Na przedniej stronie okładki jest zdjęcie uśmiechniętej Bohaterki, gdy już była zakonnica.

¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Bia%C5%82a_Cerkiew; o mieście Biała Cerkiew.

Na tylnej okładce mamy notkę biograficzną Róży Czackiej oraz kilka linijek tekstu o autorce², która ukończyła studia doktoranckie na Uniwersytecie Papieskim im. JPII³. Mamy nadzieję, że napisze jeszcze doktorat.

Nasza Bohaterka była skoligacona z rodzinami wielkich magnatów⁴. Była córką Feliksa i Zofii (z domu Ledóchowskiej)⁵. „Była bratanicą **kardynała** Włodzimierza Czackiego oraz prawnuczką Tadeusza Czackiego⁶”. Zatem hrabianka Róża Maria miała przed sobą „różaną” przyszłość – tak się wydawało. W 1882 roku rodzina przeniosła się do Warszawy. Zamieszkali przy Krakowskim Przedmieściu nr 5, a potem na Zielnej 49, czyli w centrum Warszawy, która była wtedy stolicą tzw. Kraju Nadwiślańskiego⁷. Bogaci obywatele – jak się później okazało – przemyśleli o wolnej Polsce. Nasza Heroina była uczona przez guwernantki w domu (w pałacu). Między innymi władała czterema obcymi językami – autorka ich nie wymienia, oprócz rosyjskiego i tradycyjnego francuskiego, może niemiecki? Rozdziały w książeczce to Życiorys (Jej), Ksiądz Kornilowicz i ośrodek Laskach, a dalej mamy rozdziały ściśle związane z Jej życiem jako zakonnicy, modlitwy. Na stronie 97 zaczyna się Kalendarium, potem Bibliografia oraz Przypisy, które zgromadzono w oddzielnym rozdziale, ale zwykle umieszcza się je u dołu strony. Format jest typu kieszonkowego, nie ma żadnych zdjęć, ani ilustracji.

Podrozdziały, ani rozdziały nie są numerowane. Podrozdziału, str. 7: „Utrata wzroku”. Trudno to sobie wyobrazić, jaka tragedia, związana w upadkiem z konia. Podobno bracia widzieli/wiedzieli, że ma jakąś wadę wzroku, ale wszyscy to przeoczyli, okulary były dostępne, ale mniej popularne niż dziś. Czy

² <https://pl.aleteia.org/2020/01/14/wyjatkowe-powolanie-i-szczegolne-obowiazki-rozmowa-z-dziewica-konsekrowana/>; rozmowa z autorką.

³ <https://upjp2.edu.pl/>; o uczelni.

⁴ <https://www.sejm-wielki.pl/b/3.529.180>; strona dotycząca przodków rodzin szlacheckich; Matka Feliksa Pelagia, czyli babcia Róży, była z Sapiehów.

⁵ Zofia Michalina Maria Ledóchowska z Leduchowa; <https://www.sejm-wielki.pl/b/14.63.507>;

⁶ <http://www.wdtnot.pl/>; w Warszawie na ul. Tadeusza Czackiego mieści się siedziba NOT = Naczelnej Organizacji Technicznej.

⁷ https://pl.wikipedia.org/wiki/Kraj_Nadwi%C5%9Bla%C5%84ski; przy okazji pisania i czytania esejów uczymy się wszyscy na nowo historii --- Rok 1888. <<Jako datę pierwszego pojawienia się tej nazwy w akcie urzędowym często podaje się rok 1888. W wydanym 11 czerwca *zdaniu Rady Państwa* pierwszy raz użyto określenia „gubernie Kraju Nadwiślańskiego”>>. Rosja krok po kroku likwidowała tzw. Królestwo Polskie, oraz wszelkie polskie swobody.

był czysty nieszczęśliwy wypadek, czy było to związane z wcześniejszym słabym wzrokiem – nie wyjaśniono. Utrata wzroku – hrabianka jednak żyła „na łące”. Pomagała matce, grała na pianinie... To już druga ślepa nasza Bohaterka – po Helenie Keller z odcinka 126. Obie z bogatych domów, rodziny dały/dawały Im szanse pokonania kalectwa. Ale Róża zdawała sobie sprawę ze swojej wyjątkowej sytuacji i zapragnęła polepszenia losu innych niewidomych, który w Jej Czasach bywał fatalny. Bogactwo pozwoliło Jej na studiowanie problemu przez 10 lat!! Zgłębiała wiedzę o systemach pomocy we Francji, Belgii, Austrii, Szwajcarii oraz Niemczech. Ile osób Jej pomagało, autorka nie wymienia. Generalnie zorientowała się co do przydatności grafiki wypukłej. Zaczęła marzyć o ośrodku, ale w 1909 umarł ojciec. W roku 1914 wybuchła I Wojna Światowa. Wyjechała do brata Stanisława Czackiego na Wołyń, ale w 1915 dopadły Ją tam działania wojenne. Jeszcze radykalniej pomyślała o Swojej przyszłości. Wstąpiła na drogę zakonną. Już 15 sierpnia 1917 roku złożyła śluby wieczyste – jako ELŻBIETA. Przez pewien czas mieszkała w Żytomierzu. W 1918 roku wróciła do Warszawy. Uzyskała zezwolenia arcybiskupa Aleksandra Kakowskiego o wstępną akceptację nowego zgromadzenia oraz o zgodę na przejmowanie kandydatek. Już w listopadzie 1918 zgromadzenie liczyło 12 członkiń. Równocześnie powstała niepodległa Polska. Duchowość zgromadzenia „czerpie niektóre elementy duchowości franciszkańskiej, dominikańskiej i benedyktyńskiej”. W roku 1920 ówczesny wizytator apostolski w Polsce - Achilles Ratti (późniejszy papież Pius XI) potwierdził wybór księdza Władysława Kornilowicza na kierownika duchowego Zgromadzenia.

Dnia 2 października 1922 zatwierdzono dekret ustanawiający nowe Zgromadzenie⁸. W 1921 roku w Laskach koło Warszawy powstała OŚRODEK pod nazwą „Zakład dla Niewidomych” na terenie dawnego folwarku, **podarowanego** przez rodzinę Daszewskich. To są ciekawe historie – jak od zera można stworzyć coś wielkiego, dlaczego „napatoczyli” się darczyńcy?

⁸ Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża.

Ale wcale nie było super od razu... Róża Czacka zachorowała na raka. Operacja z 6 sierpnia 1921 usunęła raka, ale potem wykryto przerzuty. Zawierzyła życie Bogu. Przeżyła jeszcze ponad 40 lat.

Ośrodek powstał zatem w Laskach⁹ na skraju Puszczy Kampinoskiej. Pracował w nim m.in. Antoni Marylski¹⁰ – jako administrator. Istniało Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, z którego pochodziły rzesze aktywistów oraz wolontariuszy. Dokupiono ziemię, rozbudowywano, szkoły oraz internaty, a także obiekty sportowe.

Ksiądz Władysław Kornilowicz był kolejnym niestrudzonym współpracownikiem, który dodatkowo skupiał ludzi mądrych, patriotów, katolików i darczyńców, tworząc pewne środowisko intelektualne o wysokich walorach moralnych, etycznych, a czasem też naukowych.

Elżbieta Czacka przeorysza zarządzała mądrze i z pewną opieką Bożą. W czasie II Wojny Światowej, udostępniono pomieszczenia chorym, współpracowano z AK, ale represje hitlerowców ominęły Ośrodek. Ostatnio był w kinach **film o kardynale Wyszyńskim**, który tam właśnie w czasie II wojny się pojawił. Różę w przekonujący sposób grała aktorka Małgorzata Dorota Kożuchowska¹¹. Jest tam scena kontroli Niemców i udanego (wręcz cudownego) ukrycia partyzantów.

Róża Czacka pisała dokumenty alfabetem Braille'a. Napisała „Notatki” (osobiste notatki udostępnione po Jej śmierci) oraz „Dyrektorium” (zbiór pism związanych z Jej misją jako zakonnicy).

Znana była jako wielka przyjaciółka podopiecznych, która umiała rozwiązywać problemy, sprzeczności, sprzeczki w sposób mądry, do przyjęcia dla każdej ze stron nieporozumienia.

Choroba wróciła w 1950 roku, a nasza Bohaterka zmarła 15 maja 1961 roku.

⁹ https://pl.wikipedia.org/wiki/O%C5%9Brodek_Szkolno-Wychowawczy_dla_Dzieci_Niewidomych_im._R%C3%B3%C5%BCy_Czackiej_w_Laskach; długi opis w Wikipedii.

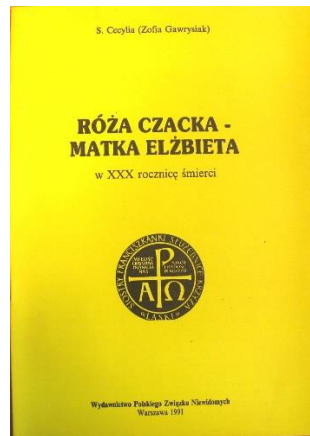
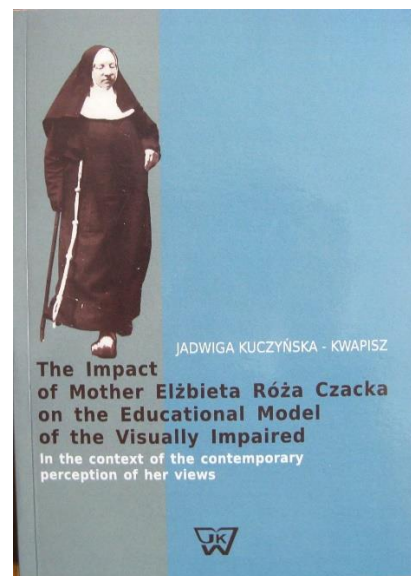
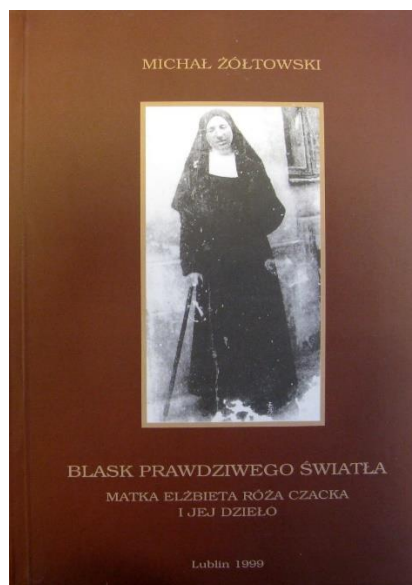
¹⁰ https://pl.wikipedia.org/wiki/Antoni_J%C3%B3zef_Marylski; niezwykła sylwetka – warto kliknąć.

¹¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Ma%C5%82gorzata_Ko%C5%BCuchowska; o aktorce.

Warto sięgnąć do omawianej książeczki.

Warto uzmysłwić sobie Jej patriotyzm oraz chęć pomagania ludziom w potrzebie. Może to być sensem czyjegoś życia.

OKŁADKI INNYCH KSIĄŻEK O NASZEJ BOHATERCE

Matka Elżbieta w XXX rocznicę śmierci. Gawrysiak Zofia (s. Cecylia)

LITERATURA dodatkowa i linki

- [1] [https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Awinka_\(herb_szlachecki\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Awinka_(herb_szlachecki)); informacje o herbie szlacheckim, omawianym już przez Długosza.
- [2] <https://histmag.org/Jakub-Swinka-ojciec-chrzestny-zjednoczonego-Krolestwa-14265>; informacja o średniowiecznym biskupie; **arcybiskup** gnieźnieński w latach 1283–1314. Bliski współpracownik Przemysła II Wielkopolskiego i Władysława Łokietka, jeden z wybitniejszych polityków średniowiecznej Polski, zwolennik zjednoczenia państwowego.
- [3] https://www.laski.edu.pl/pl/ludzie-lasek?opt_4782_page=1&opt_4782_article_id=4923; o Laskach.
- [4] <https://www.ekai.pl/matka-elzbieta-roza-czacka-najwazniejsze-wydarzenia-zycia/>; też zdjęcia.
- [5] <https://www.laski.edu.pl/pl/pisma-matki-czackiej>; kilka innych książek o naszej Bohaterce.
- [6] <https://www.laski.edu.pl/pl/dzial-absolwentow-historia>; informacje o Laskach.

Zdjęcia przy okazji

Strona Internetowa Ośrodka

100 LAT DOŚWIADCZENIA W EDUKACJI I REWALIDACJI OSÓB NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH, RÓWNIEŻ Z DODATKOWYMI NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

szukana fraza | Wyszukiwarka

REKRUTACJA
WEJDŹ >>>

Twoje dziecko | Edukacja | Dorośli niewidomi | Rewalidacja | Zostań darczyńcą | Kontakt

STRONA GŁÓWNA > EDUKACJA > OŚRODEK W LASKACH K. WARSZAWY

> Ośrodek w Rabce

Ośrodek w Laskach

Budynek przy ulicy TADEUSZA CZACKIEGO,
pradziadka Bohaterki¹²

¹² https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Czacki; informacja o SŁYNNYM POLAKU.

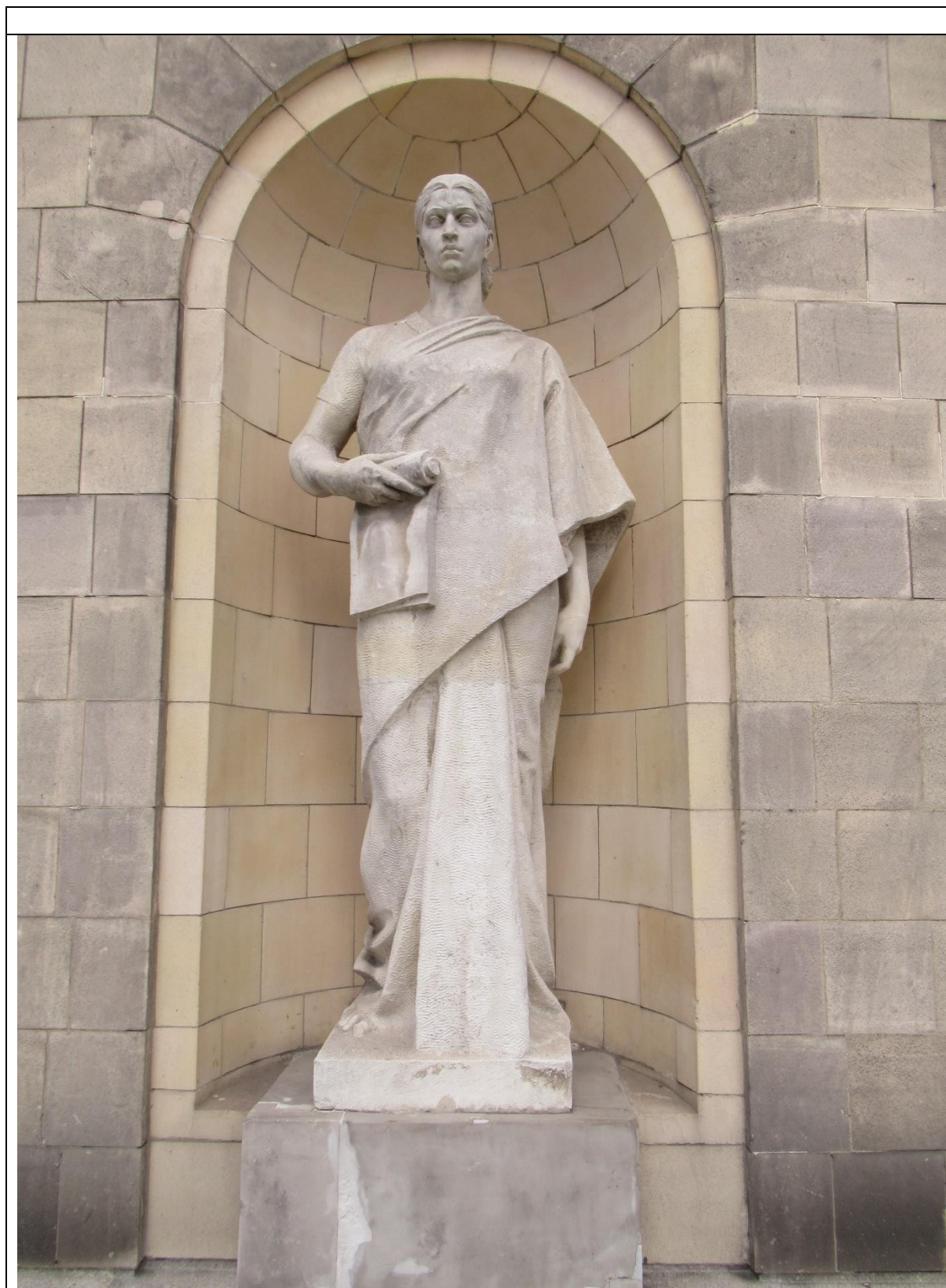
Obecnie mieści się tu siedziba główna – NOT – Naczelnej Organizacji Technicznej

Restauracja <<Kuznia Smaku>>

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak.